

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
ਪਾਲਿਕਾ ਸਮਾਚਾਰ

(ਦੇ ਮਾਸਿਕ)

ਸਾਲ 37 ਅੰਕ 9-10

ਸਤੰਬਰ-ਅਕਤੂਬਰ, 2014

ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ

ਸਰਪ੍ਰਸਤ

ਜਲਜ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ

ਪ੍ਰਧਾਨ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

ਨਿਖਿਲ ਕੁਮਾਰ

ਉਪ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

ਜਗਜੀਵਨ ਬਖਸ਼ੀ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸੰਪਾਦਕ

ਅਨੀਤਾ ਜੋਸ਼ੀ

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸੰਪਾਦਕ

ਰਵਿੰਦਰ ਨੰਦਾ

ਸਹਾਇਕ ਸੰਪਾਦਕ

ਰੀਮਾ ਕਾਮਰਾ

ਸਹਿਯੋਗ

ਸੁਮਨ ਕੁਮਾਰ

ਮੁੱਲ

ਇਕ ਕਾਪੀ : ₹ 20/- ਰੁ.

ਸਾਲਾਨਾ : ₹ 100/- ਰੁ.

ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ : ₹ 400/- ਰੁ.

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੈ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਵਿਕਾਸ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਆਤਮ- ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਆਤਮ-ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਜਿੰਨੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਹੋਣਗੇ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਉੱਨਾਂ ਹੀ ਵਿਕਸਿਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੋੜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਰੁਜ਼ਗਾਰਮੂਲਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਾਵੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। 25 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 'ਗਲੋਬਲ ਸਕੂਲ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਪਰਿਯੋਜਨਾ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇ ਲਈ 5 ਨਵਯੁਗ ਸਕੂਲਾਂ ਸਮੇਤ 10 ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਵਿਰਸਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਣ-ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕਾਰਜ ਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਆਂਦਰੇ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਸਕੂਲ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੌਰੇ ਦਾ ਆਂਦਰਾ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 'ਯੂ.ਕੇ. ਪੈਡੋਕ ਸਕੂਲ ਫਾਰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਚਿਲਡਰਨ' ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਂਚਲ ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕਰਕੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਹਨੂਮਾਨ ਲੇਨ ਨੂੰ ਡੇ-ਬੋਰਡਿੰਗ ਸਕੂਲ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ ਸਥਿਤ ਚਿਲਡਰਨ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹਿੰਦੀ ਪੱਛਵਾਰਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਰਾਜਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਲਾਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਲ ਭਾਸ਼ਾ ਹਿੰਦੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੀਏ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਵੀ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ/ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰੀਸ਼ਦ ਵੱਲੋਂ 'ਪਾਲਿਕਾ ਸਮਾਚਾਰ' ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

ਪਰੀਸ਼ਦ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ	3-13	—
ਪਿਤਾ (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਹਾਣੀ)	14	ਬੀ. ਬਜਾਰਨਸਨ ਅਨੁ. ਨਿਰਮਲ ਪ੍ਰੇਮੀ
ਫਰਕ (ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ)	16	ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਫੀਨਾ
ਗਜ਼ਲ	17	ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ 'ਦੀਵਾਨਾ'
ਗੀਤਕਾਰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ 'ਦੀਪਕ' (ਲੇਖ)	18	ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਮਰਜਾਰਾ'
ਮੇਰੀ ਗੁੱਡੀ (ਬਾਲ ਗੀਤ)	19	ਹਰਪਾਲ ਸਨੇਹੀ ਘੱਗਾ
ਘਰ (ਕਵਿਤਾ)	20	ਡਾ. ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ 'ਕੋਮਲ'
ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ (ਲੇਖ)	21	ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ 'ਆਸ਼ਟ'
ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਚਾਰ	23	ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ 'ਬੱਦਨ'
ਰਸਗੁੱਲਾ (ਬਾਲ ਕਹਾਣੀ)	24	ਸੁਰਜੀਤ

ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ, ਕਾਂਟ-ਛਾਂਟ ਆਦਿਕ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਖੇਤਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਲਈ ਅਨੀਤਾ ਜੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਨੂਤਨ ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼, ਐਫ-89/12, ਓਖਲਾ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਏਰੀਆ ਫੇਜ਼-1, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- 110020 ਤੋਂ ਛਪੀ। (ਫੋਨ : 26817055)

ਸੰਪਰਕ ਸੂਤਰ : ਸੰਪਾਦਕ, ਪਾਲਿਕਾ ਸਮਾਚਾਰ (ਦੋ ਮਾਸਿਕ), ਕਮਰਾ ਨੰ: 1209, ਬਾਰੂਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ,

ਪਾਲਿਕਾ ਕੇਂਦਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110001

ਫੋਨ : 41501354-70/3209 ਵੈੱਬਸਾਈਟ : www.ndmc.gov.in

ਝੁੱਗੀ-ਝੌਂਪੜੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਕੈਂਪ :-

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਐੱਮ.ਪੀ. ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਮੈਂਬਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਲੇਖੀ ਨੇ 21 ਜੁਲਾਈ, 2014 ਨੂੰ ਚਾਣਕਯਪੁਰੀ ਸਥਿਤ ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ ਜੇ.ਜੇ. ਕਲੱਸਟਰ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਕੈਂਪ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਕੈਂਟ ਦੇ ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਅਤੇ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਐੱਮ.ਪੀ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲੇਖੀ ਨੇ ਜੇ.ਜੇ. ਕਲੱਸਟਰ ਬਸਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ. ਕਲੱਸਟਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਜਿਊਂਟ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਲਈ ਕਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸੰਗਠਨ (DRDO) ਵੱਲੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਜੈਵਿਕ ਪਥਾਨਿਆਂ ਦੀ

ਸਥਾਪਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਇਸ ਸਿਹਤ ਕੈਂਪ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਚਿਕਿਤਸਾ ਸੇਵਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ 9 ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ 14 ਚਿਕਿਤਸਾ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 235 ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ 368 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੇ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ, ਦੰਦਾਂ ਅਤੇ ਰਕਤਚਾਪ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚ ਕੈਂਪ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਸ਼ਿਸੂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ 21 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਤਾਲਕਟੋਰਾ ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੇ ਨੇੜੇ ਝੁੱਗੀ-ਬਸਤੀ ਅਤੇ ਮੋਤੀ ਬਾਗ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸ਼ੰਕਰ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਜਾਂਚ ਕੈਂਪ ਲੱਗਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਅਗਲੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ 28 ਝੁੱਗੀ-ਝੌਂਪੜੀ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ।

—0—

ਡੇਂਗੂ ਅਤੇ ਚਿਕਨਗੁਨੀਆ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰੈਲੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ਾਲਾ :-

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਜਲਜ ਸੀਵਾਸਤਵ ਨੇ 26 ਜੁਲਾਈ, 2014 ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਕੇਵਲ ਡੇਂਗੂ ਦੇ ਪ੍ਰਕੋਪ ਨਾਲ ਲੜਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ੍ਰੀ ਜਲਜ ਸੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਨਵਯੁਗ ਸਕੂਲ, ਮੰਦਰ ਮਾਰਗ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਡੇਂਗੂ ਅਤੇ ਚਿਕਨਗੁਨੀਆ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ

ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਇਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਵਿਖਾ ਕੇ ਰਵਾਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਡੇਂਗੂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਹੋਈ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਸ ਰੈਲੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਗਲੀ-ਗਲੀ ਫੈਲਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਇਸ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 120 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਰੈਲੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਡੇਂਗੂ ਅਤੇ ਚਿਕਨਗੁਨੀਆ ਵਰਗੇ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਲਕਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਰੈਲੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੀਆਂ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਰਗਾਂ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਲੰਘੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਡੇਂਗੂ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾਹਰੇ ਲਗਾਏ। ਇਹ ਰੈਲੀ ਇਕ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਵਿਭਿੰਨ ਮਾਰਗਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੋਈ ਮੰਦਿਰ ਮਾਰਗ ਸਥਿਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟੀਕਾਕਰਣ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋਈ।

ਸ੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਡੇਂਗੂ ਅਤੇ ਚਿਕਨਗੁਨੀਆ ਤੋਂ ਬੱਚਣ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕੇ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋ ਸਕੇ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੀ ਮਲੇਰੀਆ ਯੂਨਿਟ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਲਈ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਲਕਸ਼ ਨਾਲ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਲਿਆਣ ਸਮਿਤੀਆਂ, ਮਾਰਕੀਟ ਟ੍ਰੇਡਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ, ਲੋਕਲ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ, ਥਾਣਿਆਂ ਦੇ ਐੱਸ.ਐੱਚ.ਓ., ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ, ਕਾਲਜ ਦੇ ਨੋਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਮਾਇਕ ਤੋਂ ਮੁਨਾਦੀ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰੀਸ਼ਦ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ 1 ਅਗਸਤ, 2014 ਨੂੰ 'ਮੱਛਰ ਕੱਟਣ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ' (ਫ਼ਾਈਟ ਫਾਰ ਬਾਈਟ) ਨਾਮਕ ਇਕ ਕਾਰਜਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸਭਾਗਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਡੇਂਗੂ, ਚਿਕਨਗੁਨੀਆ ਅਤੇ ਮਲੇਰੀਆ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਲਕਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੱਚੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਸਿਹਤ ਦੂਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇੱਥੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋ ਕੇ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਤੱਕ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਫੈਲਾਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 'ਡੇਂਗੂ ਹੋਮ ਵਰਕ ਕਾਰਡ' ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡੇਂਗੂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਲਈ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਭਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੇ ਡਾ. ਐੱਨ.ਕੇ. ਯਾਦਵ, ਸਫ਼ਦਰਜੰਗ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਡੀ.ਕੇ. ਰਾਉਤ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਲੇਰੀਆ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਡਾ. ਬੀ.ਐੱਨ. ਨਾਗਪਾਲ, ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਾ. ਪੀ.ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਮਲੇਰੀਆ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਡਾ. ਆਰ.ਐੱਲ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਹਿਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਭ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ 2007 ਤੋਂ ਪਾਲਿਕਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਅਤੇ ਨੋਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੜੀ ਵਿੱਚ ਇਹ 7ਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਕੇਂਦਰੀ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ, ਰੇਲਵੇ, ਸਟੇਟ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਪੰਜ ਸਿਤਾਰਾ ਹੋਟਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

—0—

ਨਾਮੇਡਿਕ ਹਾਟ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ :- ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਐੱਮ.ਪੀ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਲੇਖੀ ਨੇ 9 ਅਗਸਤ, 2014 ਨੂੰ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਮਾਰਗ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਨੂਮਾਨ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ‘ਨਾਮੇਡਿਕ ਹਾਟ’ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਉਪਲਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਕੜੀ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਖਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਹਸਤਕਲਾ ਅਤੇ ਹਥਕਰਯਾ ਨਿਰਯਾਤ ਨਿਗਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਦੇਸ਼ਕ ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਰਮਲ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲੇਖੀ ਨੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਮਾਰਗ ਦੇ ਸਬਵੇ ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇਹ ‘ਨਾਮੇਡਿਕ ਹਾਟ’ ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਸਮੂਹ ਦੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ‘ਨਾਮੇਡਿਕ ਹਾਟ’ ਦੇ ਮੁੱਖ ਆਕਰਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਟੂਰਿਸਟਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕਾਰਜਸ਼ਾਲਾ ਦਾ

ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ, ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਦੁਰਲੱਭ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਲਾ-ਦੀਰਘਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਦਿਆਲਿਆਂ ਦੇ ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪੁਰਾਤਤਵ ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਕਲਾ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਇਸ ‘ਨਾਮੇਡਿਕ ਹਾਟ’ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਤਵਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਸਤਕਲਾ ਕਲਾ-ਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ, ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ-ਵਾਦਯ ਯੰਤਰਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ਾਲਾ, ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਲੋਕ-ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ, ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਭੋਜਨ, ਖਾਦਯ ਉਪਜ, ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਉਪਜ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਇਸ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਦੱਖਣੀ, ਪੱਛਮੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਕਲਾ, ਹਸਤ-ਕਲਾ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਵਾਦਯ ਯੰਤਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ‘ਨਾਮੇਡਿਕ ਹਾਟ’ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਦੰਪਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਵਿਨੈ ਰਾਇ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰੋਮਾ ਜਨਸਮੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ‘ਨਾਮੇਡਿਕ ਆਰਕੈਸਟ੍ਰਾ’ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਉੱਦਮਸ਼ੀਲ ਹਨ।

—○—

ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਨੇ 68ਵਾਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ

ਮਨਾਇਆ :- ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਪੰਜ ਸੌ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ 14 ਅਗਸਤ, 2014 ਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ ਸਥਿਤ ਅਮਰ ਜਵਾਨ ਜੋਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਦੇ ਸੈਂਟਰਲ ਪਾਰਕ ਤੱਕ ਇਕ 'ਮਨੁੱਖ ਕੜੀ' ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਆਯੋਜਨ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ਹਫ਼ਤੇ ਭਰ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਉਪਲਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ ਤੋਂ ਸੈਂਟਰਲ ਪਾਰਕ ਤੱਕ ਮਨੁੱਖ ਕੜੀ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਅਭਿਵਾਦਨ ਕੀਤਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ 'ਵੰਦੇ ਮਾਤਰਮ', 'ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਕੀ ਜੈ' ਅਤੇ 'ਹਿੰਦੀ ਹੈਂ ਹਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਹਮਾਰਾ' ਦੇ ਨਾਹਰਿਆਂ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਗਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮਨੁੱਖ ਕੜੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਰਾਜਪਥ, ਰੇਲ ਭਵਨ, ਰੈਡ ਕਰਾਸ ਰੋਡ, ਸੰਸਦ ਮਾਰਗ, ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ, ਰਾਜੀਵ ਚੌਂਕ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਨਿਖਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜੀਪ ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰੇ ਮਾਰਗਾਂ ਤੇ 'ਮਨੁੱਖ ਕੜੀ' ਬਣਾਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਅਭਿਵਾਦਨ ਕੀਤਾ।

ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਵੱਲੋਂ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਕੜੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਵਯੁਗ ਸਕੂਲ, ਸਰੋਜਨੀ ਨਗਰ ਤੋਂ ਵੀ ਇਕ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਰੇਡ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਝਾਂਕੀ, ਸਕੂਲੀ ਬੈਂਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਰੇਡ ਨੇਤਾਜੀ ਨਗਰ ਦੀਆਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਲੀਲਾ ਪਲੇਸ ਦੇ ਗੋਲ ਚੌਰਾਹੇ ਤੱਕ ਕੱਢੀ ਗਈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਬਾਗਬਾਨੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਦੀ 68ਵੀਂ ਸਾਲਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਖੇਤਰ ਦੇ 68 ਵਿਭਿੰਨ ਥਾਂਵਾਂ ਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡੇ 'ਤਿਰੰਗੇ' ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਪੁਸ਼ਪ ਕਲਾਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਨਮੂਨੇ ਸਨ, ਜੋ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਗੋਲ ਚੌਰਾਹਿਆਂ, ਮੁੱਖ ਮਾਰਗਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਥਾਂਵਾਂ ਤੇ ਸਜਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸੰਧਿਆ ਤੇ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਸਥਿਤ ਰੀਗਲ ਸਿਨੇਮਾ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਤੇ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ਸ ਦਾ ਇਕ ਲੇਜ਼ਰ-ਸ਼ੋ ਵੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸੰਧਿਆ ਤੇ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਵੀ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

—0—

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਉਪਲਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਭਿੰਨ ਆਯੋਜਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਨਵੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ 15 ਅਗਸਤ, 2014 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਹੈੱਡ ਆਫਿਸ, ਪਾਲਿਕਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ 68ਵੇਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਤਿਰੰਗਾ ਝੁਲਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਐੱਮ.ਪੀ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਲੇਖੀ ਅਤੇ ਪਾਲਿਕਾ

ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰਾਨ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਸ ਝੰਡਾ ਝੁਲਾਉਣ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਸ੍ਰੀ ਨਿਖਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਸੈਂਕੜੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਅਤੇ ਹਰਾ-ਭਰਾ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਆਦਰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ

ਜਿਸ ਦੀ ਨਕਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਅਦਾਰੇ ਵੀ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਆਪਣਾ 100 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਇਕ ਗੌਰਵਸ਼ਾਲੀ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰੀਏ।

ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਲੇਖੀ ਨੇ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਸਾਧਾਰਣ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਦੇ ਉਪਲਕਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਦੋ ਨਵੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ 50 ਟ੍ਰੇਡ ਗਾਰਡਾਂ ਨੂੰ “ਮੈਂ ਆਪ ਦੀ ਕੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ” ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਲਿਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਡ੍ਰੈਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਾਰਡ ਲੋਧੀ ਗਾਰਡਨ ਅਤੇ ਤਾਲਕਟੋਰਾ ਗਾਰਡਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਗਾਰਡ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਭੀੜ-ਭਾੜ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਅਤੇ ਖਾਨ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਏ ਟੂਰਿਸਟਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਗਾਰਡ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦ-ਇੰਤਜ਼ਾਮੀ ਅਤੇ ਗੰਦਗੀ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਵਨ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਫਲ ਅਤੇ ਚਣੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿ ਉਹ ਬੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਚਾਰ ਨੇੜੇ ਦੇ ਵਨ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬੰਦਰ ਭੀੜ-ਭਾੜ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਯਾਤਯਾਤ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 15 ਅਗਸਤ, 2014 ਤੱਕ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ 5500 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰ ਜਵਾਨ ਜੋਤੀ ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਦੇ ਸੈਂਟ੍ਰਲ ਪਾਰਕ ਤੱਕ ਬਣਾਈ ਗਈ ‘ਮਨੁੱਖ ਕੜੀ’ ਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਪੂਰੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਫਲੈਸ਼ ਡਾਂਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, 300 ਫੁਟ ਲੰਮਾ ਇਕ ਕੈਨਵਾਸ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਿਰੰਗੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਦੇ ਛਾਪਾਂ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਲਿਕਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਵਿੱਚ ਲੇਜ਼ਰ- ਸ਼ੋ ਅਤੇ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਵੀ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

—○—

ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਟੋਇਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਲਈ 'ਰੋਡ ਡਾਕਟਰ' :- ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਐੱਮ.ਪੀ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਲੇਖੀ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਟੋਇਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ 'ਰੋਡ ਡਾਕਟਰ' ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇਕ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ 22 ਅਗਸਤ, 2014 ਨੂੰ ਸਰੋਜਨੀ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਐੱਮ.ਪੀ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਲੇਖੀ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦਾ ਜਨ-ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਇਸ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਉੱਦਮ ਕਰੀਏ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼੍ਰੀ

ਜਲਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਟੋਇਆਂ, ਦਰਾਰਾਂ ਅਤੇ ਛੇਕਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕ ਖੋਜ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਮੁਰੰਮਤ ਕਾਰਜ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡਿਸਟਰਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਇਸ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕ ਮਸ਼ੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੇ ਲਈ ਦੋ ਸਾਲ ਦਾ ਇਕ ਕਰਾਰ 1.94 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇਕ ਵਾਹਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਡਿਸਟਰਬ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

—○—

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਗਠਨ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ :- ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਗਠਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਚਾਰ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸ੍ਰੀ ਕਰਣ ਸਿੰਘ ਤੰਵਰ, ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਐੱਸ. ਭਾਟੀ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਤਾ ਆਰੀਆ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ ਅੰਸਾਰੀ ਨੂੰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ੍ਰੀ ਕਰਣ ਸਿੰਘ ਤੰਵਰ ਹੁਣ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣਗੇ।

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਉਪਰਾਜਪਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਨਜੀਬ ਜੰਗ ਨੇ 6 ਸਤੰਬਰ, 2014 ਨੂੰ ਰਾਜ ਨਿਵਾਸ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਸਾਢੇ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ਼ੀਵਸਤਵ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਦਿਵਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਐੱਮ.ਪੀ. ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਲੇਖੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਸ੍ਰੀ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ, ਦਿੱਲੀ ਕੈਂਟ ਦੇ ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਏ. ਸ੍ਰੀ ਸੁਰੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਗ੍ਰਹਿ

ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ (ਸੰਘ ਸ਼ਾਸਤ ਖੇਤਰ) ਸ੍ਰੀ ਆਈ.ਐੱਸ. ਚਹਿਲ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਐੱਸ. ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਧਰਮੇਂਦਰ, ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਕੱਤਰ (ਭੂਮੀ ਅਤੇ ਭਵਨ) ਸ੍ਰੀ ਧਰਮਪਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਕਰਣ ਸਿੰਘ ਤੰਵਰ, ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਐੱਸ. ਭਾਟੀ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੀਤਾ ਆਰੀਆ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਬਦੁਲ ਰਸ਼ੀਦ ਅੰਸਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਦਿਵਾਈ ਗਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਉਪਰਾਜਪਾਲ ਸ੍ਰੀ ਨਜੀਬ ਜੰਗ ਨੇ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੇਹਤਰ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਧਾਰਭੂਤ ਸੰਰਚਨਾ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਉੱਦਮ ਕਰਨਗੇ।

ਇਸ ਸਹੁੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਐੱਮ. ਸਪੋਲਿਆ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਸ੍ਰੀ ਨਿਖਿਲ ਕੁਮਾਰ ਵੀ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

—○—

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ :-

16 ਸਤੰਬਰ, 2014 ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਹਿੰਦੀ ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੀ ਹੀ ਇਕ ਮਾਤਰ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਪਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਸੁਲੇਖ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਤਾ, ਨਿਬੰਧ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਤਾ, ਹਿੰਦੀ ਟਿੱਪਣ-

ਆਲੇਖਣ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਕਾਵਿ-ਪਾਠ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸਫਲ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ 42 ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੱਜੋਂ ਨਕਦ ਰਾਸ਼ੀ, ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਪੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਜਲਜ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਿੰਨ ਰਚਨਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ‘ਪਾਲਿਕਾ ਸਮਾਚਾਰ’ (ਹਿੰਦੀ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਬ-ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 600 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪਰੀਸ਼ਦ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਨਿਖਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਹਿੰਦੀ ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਗਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਿੰਦੀ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

—○—

ਨਵਯੁਗ ਸਕੂਲ, ਮੋਤੀ ਬਾਗ ਪੁਰਸਕ੍ਰਿਤ :- 12 ਅਗਸਤ, 2014 ਨੂੰ ਲੋਕ-ਕਲਾ ਮੰਚ, ਲੋਧੀ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ‘ਦੂਜਾ ਸਿਲਵਰ ਚੋਣ ਜ਼ੋਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਐਕਸੀਲੈਂਸ ਇਨਾਮ ਸਮਾਰੋਹ’ 2013 ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਆਯੋਜਨ ਵਿੱਚ ‘ਨਵਯੁਗ ਸਕੂਲ, ਮੋਤੀ ਬਾਗ’ ਨੂੰ ‘ਸਕੂਲ ਆਫ ਦੀ ਈਅਰ’ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਲੇਬਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜੱਜ ਸ਼੍ਰੀ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਸੁਪ੍ਰਿਸਿੱਧ ਸਮਾਚਾਰ ਵਾਚਕ ਸ਼੍ਰੀ ਅਭੈ ਅਵਸਥੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਲਾ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਨਵਯੁਗ ਸਕੂਲ, ਮੋਤੀ ਬਾਗ ਨੂੰ ‘ਸ਼ਲਾਘਾ

ਪੱਤਰ’ ਅਤੇ ‘ਸ਼ਾਲ’ ਭੇਂਟ ਕਰਕੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਸਭਾਗਾਰ ਵਿੱਚ ਪੁਰਸਕ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਇਨਾਮ ਦੇ ਲਈ ‘ਨਵਯੁਗ ਸਕੂਲ, ਮੋਤੀ ਬਾਗ’ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਰਬਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ 25 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਨਵਯੁਗ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਐੱਨ.ਡੀ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਸਭ ਦੇ ਲਈ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਇਸ ਉੱਚਤਰ ਪੌੜੀ ਅਤੇ ਸਰਬ-ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਲਾ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਵਡਿਆਈ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਦਮਾਂ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਂ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਰਬਾਹ ਕੀਤਾ ਹੈ।

—○—

ਪਿਤਾ

ਬੀ. ਬਜਾਰਨਸਨ

ਜਿਸ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਸੁਣਾਉਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਉਹ ਕਸਬੇ ਦਾ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਰੋਹਬਦਾਰ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਥੋਰਡ ਓਵਰਾਸ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਲੰਮਾ, ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਆਦਮੀ, ਪਾਦਰੀ ਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ।

“ਫਾਦਰ, ਮੇਰੇ ਘਰ ਲੜਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਹੋਵੇ।”

“ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ...?” ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਫਿਨ...ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ...।”

“ਅਤੇ ਧਰਮ ਪਿਤਾ-ਮਾਤਾ...?”

“ਉਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਦੱਸਾਂਗਾ। ਅਤੇ ਯਕੀਨ ਮੰਨੋ ਉਹ ਦੋਨੋਂ ਮੇਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਸੰਬੰਧੀ ਅਤੇ ਕਸਬੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਲੋਕ ਹਨ।”

“ਹੂੰ...ਹੋਰ ਕੁਝ?” ਥੋਰਡ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ।

ਥੋਰਡ ਇਕ ਪਲ ਦੇ ਲਈ ਝਿਜਕਿਆ।

“ਮੈਂ ਖੁਦ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮਕਰਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਫਾਦਰ।”

ਆਖਰ ਉਸ ਨੇ ਕਹਿ ਹੀ ਦਿੱਤਾ।

“ਹੂੰ। ਦਿਨ, ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਕਰ ਲਿਆ?”

“ਹਾਂ ਅਗਲੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ।”

“ਹੋਰ ਕੁਝ?”

“ਨਹੀਂ...ਬਸ ਐਨਾ ਹੀ।” ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਥੋਰਡ ਨੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜੀ ਟੋਪੀ ਸਿਰ 'ਤੇ ਟਿਕਾਈ ਅਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਲਈ ਮੁੜਿਆ।

ਤਦ ਪਾਦਰੀ ਜਿਵੇਂ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਜਾਗਿਆ...“ਐਨਾ ਨਹੀਂ, ਅਜੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਹੈ।” ਅਤੇ ਥੋਰਡ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਫੜ ਕੇ ਸਿੱਧਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਦੁਆ ਪੜ੍ਹੀ—“ਈਸ਼ਵਰ ਕਰੇ ਇਹ ਲੜਕਾ ਤੁਹਾਡੇ

ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਬਣੇ।”

ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਥੋਰਡ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਪਾਦਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। “ਸੱਚਮੁੱਚ ਥੋਰਡ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਖਰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ।” ਥੋਰਡ ਵਿੱਚ ਐਨੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਾ ਦੇਖ ਕੇ ਪਾਦਰੀ ਬੋਲਿਆ, “ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

ਇਸ ਜਵਾਬ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਤਾਂ...ਅੱਜ ਕਿਸ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ...?”

“ਕੱਲ੍ਹ ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।”

“ਹਾਂ, ਉਹ ਇਕ ਸਮਝਦਾਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਬੱਚਾ ਹੈ।” ਪਾਦਰੀ ਬੋਲਿਆ।

“ਮੈਂ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਨੰਬਰ ਆਏ ਹਨ?”

“ਉਹ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨੰਬਰ ਵਨ ਰਿਹਾ ਹੈ ਥੋਰਡ...” ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

“ਓਹ, ਇਹੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਲਵੇ ਫਾਦਰ ਦਸ ਡਾਲਰ।”

“ਮੈਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਦਦ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?” ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਨਹੀਂ ਫਾਦਰ...ਮੈਂ ਚੱਲਦਾ ਹਾਂ”, ਹੋਰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਉਗਮਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਚੱਲਾ ਗਿਆ।

ਅੱਠ ਸਾਲ ਹੋਰ ਬੀਤ ਗਏ। ਇਕ ਦਿਨ ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਟੱਡੀਰੂਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਥੋਰਡ। “ਥੋਰਡ...?” ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਅਧੂਰਾ ਵਾਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਥੋਰਡ 'ਤੇ ਹੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ।

“ਫਾਦਰ, ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵੱਨਸ (ਚਰਚ ਦੇ ਵਿਆਹ

ਵਾਲਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼) ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਕੋਰਨ ਸਟੋਰਲੀਡੇਨ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਦੀ ਕਰਵਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।”

“ਕੋਰਨ ਸਟੋਰਲੀਡੇਨ..ਗੁੜਮੰਡ ਦੀ ਬੇਟੀ...ਕਸਬੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰੀ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਲੜਕੀ।”

“ਸਹੀ ਹੈ ਫਾਦਰ। ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਪਿਆਰੀ ਬੱਚੀ।” ਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਂਗਲੀ ਫੇਰਦੇ ਹੋਏ ਥੋਰਡ ਮੁਸਕਰਾਇਆ।

ਪਾਦਰੀ ਇਕ ਮਿੰਟ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਫੇਰ ਕੁਝ ਸੋਚਦੇ ਹੋਏ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਫਿਨ ਅਤੇ ਕੋਰਿਨ ਦਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਥੋਰਡ ਨੇ ਤਿੰਨ ਡਾਲਰ ਪਾਦਰੀ ਦੇ ਮੋਜ਼ 'ਤੇ ਧਰ ਦਿੱਤੇ।

“ਇਕ ਹੀ ਬੜਾ ਹੈ ਥੋਰਡ।” ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ।

“ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਫਾਦਰ, ਪਰ ਫਿਨ ਮੇਰਾ ਇਲਕੌਤਾ ਬੇਟਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਕੰਜੂਸੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।

ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਪੈਸੇ ਚੁੱਕੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਤੀਸਰੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਲਈ ਚਰਚ ਆਏ ਹੋ।

“ਪਰ ਇਹ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਹੈ ਫਾਦਰ। ਹੁਣ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਫਿਨ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਾਂਗ (ਪਰਸ ਮੋੜ ਕੇ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ) ਥੋਰਡ ਨੇ ਫਿਨ ਨੂੰ ਤੱਕਿਆ ਅਤੇ ਪਾਦਰੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਿਸੇ ਅਣਦੇਖੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲੱਗਾ।

ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਬਾਅਦ। ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ। ਥੋਰਡ ਅਤੇ ਫਿਨ। ਬੋਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਸ਼ਾਂਤ ਦਿਨ ਦੀ ਸਤਹ ਤੇ ਫਿਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਭਰੀ —

“ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਪਾਪਾ...” ਅਤੇ ਉੱਠ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗਾ।

ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਜਿਸ ਬੋਟ 'ਤੇ ਉਹ ਸਵਾਰ ਸੀ, ਪਲਟ ਗਿਆ। ਜਦ ਤੱਕ ਫਿਨ ਜਾਂ ਥੋਰਡ ਕੁਝ ਸਮਝਦੇ ਤਦ ਤੱਕ ਫਿਨ ਪਾਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। “ਕੱਢੇ ਨਾ ਛੱਡਣਾ ਫਿਨ...” ਥੋਰਡ ਚੀਕਿਆ ਅਤੇ ਉਛਲਦੇ ਹੋਏ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਦੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਫੜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਫਿਨ ਨੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਥੱਲੇ ਦਬਾ ਕੇ ਉੱਪਰ

ਉੱਠ ਪਵੇ, ਪਰ ਪਾਣੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਚਿੰਤਾ ਮਤ ਕਰੋ ਫਿਨ। ਬਸ ਇਕ ਮਿੰਟ। ਮੈਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ...। ਥੋਰਡ ਪਾਗਲ ਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਚੀਰਨ ਲੱਗਾ। ਫਿਨ ਨੇ ਪਲਟਾ ਖਾਧਾ। ਡੂੰਘੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਥੋਰਡ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ... ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਤਹ 'ਤੇ ਕੁਝ ਬੁਲਬੁਲੇ ਫੁੱਟੇ। ਫਿਰ ਕੁਝ ਹੋਰ...ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਬੁਲਬੁਲਾ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਸਭ ਖਤਮ। ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪਾਣੀ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਂਗ ਸਾਫ਼ ਸੀ। ਥੋਰਡ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਕੀ ਹੋਇਆ? ਕਿਉਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ...? ਹਰ ਗੱਲ ਬੁਲਬੁਲਿਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਬਣ ਕੇ ਵਿਗੜ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਰਾਤਾਂ। ਲੋਕ ਇਕ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਾਗਲਾਂ-ਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਹਿਰਾਂ 'ਤੇ ਤੈਰਦੇ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ। ਆਖਿਰ ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਦੀ ਸਵੇਰ ਉਹ ਭੁੱਖਾ, ਥੱਕਿਆ ਹਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਪਿਤਾ ਪਾਣੀ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਇਕਲੌਤੀ ਔਲਾਦ ਦੀਆਂ ਬੇਦਮ ਦੇ ਸਾਹ ਚੁੱਕੀ।

ਇਸ ਦੇ ਠੀਕ ਇਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ। ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਪਾਦਰੀ ਇਕ ਆਹਟ ਸੁਣ ਚੌਂਕਿਆ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੇ ਕੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ...? ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਇਕ ਲੰਬੀ, ਪਤਲੀ, ਚਿੱਟੇ ਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਕੁੱਬੇ ਲੱਕ ਵਾਲਾ ਸਰੀਰ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜਾ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਾਦਰੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪੁਰਾਣੀ ਪਛਾਣ ਫਰੋਲੀ ਤਾਂ ਜਾਣਿਆ ਇਹ ਥੋਰਡ ਸੀ। ਥੋਰਡ...ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ...?

“ਕੀ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖੜੇ ਸੀ ਥੋਰਡ?” ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਹਾਂ ਫਾਦਰ...ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੋਂ...ਅਤੇ ਥੋਰਡ ਉੱਥੇ ਹੀ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਪਾਦਰੀ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਕੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਕਿ ਥੋਰਡ ਆਪਣੇ ਆਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਦੱਸੇ...ਉਮੀਦ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਲੰਬੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਖਿਰ ਥੋਰਡ ਨੇ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ।

“ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰਤਮੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ” ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਚੰਗਾ-ਖ਼ਾਸਾ

ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ

ਫ਼ਰਕ

ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਛੀਨਾ

ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਢੇਰ ਲਾ ਦਿੱਤਾ।

“ਇਹ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ ਥੋਰਡ...” ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ।

“ਇਹ ਮੇਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਅੱਧਾ ਪੈਸਾ ਹੈ, ਜਿਹਨੂੰ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।”

“ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰੋਗੇ ਥੋਰਡ?” ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਮੱਠੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ।

“ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਚੰਗਾ।” ਕਹਿ ਕੇ ਥੋਰਡ ਫਿਰ ਚੁੱਪ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਇਉਂ ਹੀ ਬੈਠੇ ਰਹੇ। ਥੋਰਡ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਖ਼ਲਾਅ ਵਿੱਚ ਅਟਕੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਫਾਦਰ ਦੀਆਂ ਥੋਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ। ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਥੋਰਡ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਜਿਹੇ ਸਹਿਲਾਇਆ।

“ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਥੋਰਡ ਤੁਹਾਡਾ ਬੇਟਾ ਜਾਂਦਾ-ਜਾਂਦਾ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਆ ਦੇ ਕੇ ਗਿਆ ਹੈ।”

“ਮੈਂ ਵੀ ਇਹੀ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਫਾਦਰ...ਜਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੁੱਬਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।” ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਥੋਰਡ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਲਹਿਰ ਆਈ ਅਤੇ ਗਲੇ ਨੂੰ ਭਿਉਂ ਗਈ।

ਅਨੁਵਾਦ : ਨਿਰਮਲ ਪ੍ਰੇਮੀ

ਪਿੰਡ ਰਾਮਗੜ੍ਹ, ਡਾਕ. ਫਿਲੌਰ-144410

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ (ਪੰਜਾਬ)

ਰਾਮੂ ਖੰਡ ਮਿੱਲ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਸਵੇਰ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਉਤਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਮਿੱਲ ਦੇ ਗੇਟ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਜੁਟ ਜਾਂਦਾ। ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਰੌਣਕ ਜਿਹੀ ਆ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਗੱਡੀ ਮਿੱਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਉਹ ਗੱਡੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਗਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਫਤਹਿ ਬੁਲਾਈ। ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬੋਲਿਆ, “ਹਾਂ ਬਈ ਰਾਮੂ, ਸੁਣਾ ਕੀ ਹਾਲ ਏ ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਦਾ?” ਰਾਮੂ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, ਜਨਾਬ, ਮਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਹਦੀ ਦਵਾਈ ਮੁੱਕੀ ਪਈ ਏ, ਜੇ ਪੰਜਾਹ ਕੁ ਰੁਪਏ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਦਵਾ-ਦਾਰੂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਲੈਂਦਾ।” ਮਾਲਕ ਬੋਲਿਆ, “ਪਰ ਅਜੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹੀ ਤਾਂ ਤਨਖ਼ਾਹ ਮਿਲੀ ਏ ਤੈਨੂੰ।”

ਰਾਮੂ ਗਿੜਗਿੜਾਇਆ, “ਜਨਾਬ, ਉਹ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਮਾਂ ਦੀ ਦਵਾਈ ਤੇ ਹੀ ਖ਼ਰਚ ਹੋ ਗਈ। ਜੇ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਨਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਹ ਮਰ ਜਾਵੇਗੀ।”

ਮਾਲਕ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਟੂਆ ਕੱਢਿਆ ਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਹ ਦਾ ਨੋਟ ਲੱਭਣ ਲੱਗਾ। ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਬਟੂਆ ਤਾਂ ਪੰਜ ਸੌ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਨੋਟਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਬੋਲਿਆ, “ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਤਾਂ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਹਨ।” ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਅੱਗੇ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਰਾਮੂ ਉੱਥੇ ਖੜਾ-ਖੜਾ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪਏ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤੇ ਮਾਲਕ ਕੋਲ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਕੋਲ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪਏ ਨਾ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਫ਼ਰਕ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ: ਖੰਨਾ ਚਮਾਰਾ

ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)-ਪੰਜਾਬ

.ਗਜ਼ਲ

ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ 'ਦੀਵਾਨਾ'

ਓ ਰੱਖ ਕੇ ਹੌਸਲਾ ਬੰਦਾ ਜਦ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਤਾਂ ਸੱਭੇ ਆਫ਼ਤਾਂ ਤੇ ਔਕੜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਦਰਾਂ ਤੇ ਚੰਨ ਤਾਰੇ ਵੀ ਚੌਂਕੀ ਭਰਨ ਲੱਗਦੇ ਨੇ,
ਅਗਨ ਸੂਰਜ ਦੀ ਬੁਝ ਜਾਵੇ ਤੇ ਪੱਥਰ ਪਿਘਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਸੰਭਲ ਸਕਣਾ,
ਜੇ ਬੰਦਾ ਸਿਖਰਲੇ ਡੰਡੇ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਫਿਸਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਕਾਤਲ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਵੇਖ ਕਾਰਾਵਾਸ ਕੀ ਹੁੰਦੈ,
ਜੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਤਲ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਹੋ ਕਤਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਾਹਲ ਕਾਹਦੀ ਹੈ ਬੁਝਾਉਣੀ ਅੱਗ ਹੈ ਕਿਹੜੀ,
ਸੜਕ ਤੇ ਜਾਮ ਲੱਗਾ ਹੈ ਤੇ ਮਾਰੀ ਵਿਸਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਟਰੈਫਿਕ ਦਾ ਕਹਿਰ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ ਉਮਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹਾਂ ਨੂੰ,
ਇਹ ਬੂਟੇ ਤੋੜ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਲੀਆਂ ਮਸਲ ਦੇਂਦਾ ਹੈ।
ਡਰਾਮਾ ਕਰ ਰਿਹੈ ਹਰ ਆਦਮੀ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਸਾਹਵੇਂ,
ਬਦਲਦਾ ਸੀਨ ਜਦ ਉਸ ਦਾ ਮਖੌਟਾ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਜਿਹਦੇ ਤੋਂ ਘਰ ਨਹੀਂ ਤੁਰਦਾ ਉਹ ਡੇਰਾ ਖੋਹਲ ਬੈਠਾ ਹੈ,
ਇਹਨੇ ਕੀ ਰਾਹ ਵਿਖਾਉਣਾ ਏ, ਜੇ ਘੋਟੀ ਕਮਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
'ਦੀਵਾਨਾ' ਅੰਤ ਵੇਲੇ ਹਰ ਸਿਆਣਪ ਹਾਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,
ਕਿ ਆਖਰ ਆਦਮੀ ਦਾ ਹਰ ਯਤਨ ਹੋ ਨਿਹਫਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੋਤੀਸਰ ਕਾਲੋਨੀ, ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ, (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਪੰਜਾਬ

ਗੀਤਕਾਰ-ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ 'ਦੀਪਕ'

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਮਰਜਾਰਾ'

ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਇਕ ਗੀਤ, ਕਈ ਵਾਰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਗੀਤ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਹਰ ਵਾਰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਲੋਚ, ਇਕ ਨਵੀਂ ਸੋਚ ਉਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਜਾਗਦੀ। ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸੁਣਦੇ ਰਹੀਏ।

ਦਰਅਸਲ ਗੀਤ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਗਾਉਣ ਨਾਲ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਗਾਇਕ ਉਸ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਦਿਲ ਲਾ ਕੇ ਗਾਇਆ ਜਾਏ ਤਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਮਿਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਇਹ ਗੀਤ ਸੁਣੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨ ਬਿਹਬਲ ਹੋ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨੇਤਰ ਸੱਜਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਬਿਰਹਣ ਦੀ ਤੀਬਰ ਵੇਦਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਇਹ ਗੀਤ! ਮੁਖੜਾ ਹੈ :

**ਆਈਆਂ ਨੇ ਬਹਾਰਾਂ ਚੰਨਾਂ ਤੂੰ ਵੀ ਘਰ ਆ
ਬਿਰਹਾ ਨੇ ਲਾਈ ਜਿਹੜੀ ਅੱਗ ਤੂੰ ਬੁਝਾ**

ਗਾਇਕਾ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕਾ ਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਭਾਵੇਂ ਹੁਣ ਇਸ ਜਗਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਪਰ ਇਹ ਗੀਤ ਉਸ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਕਮਾਲ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਅਮਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦਿੱਲੀ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਵਿਖੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਕਵੀ ਸੰਮੇਲਨ ਸਮੇਂ ਮੇਰੀ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ, ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਗੀਤ ਦਾ ਰਚਨਹਾਰ — ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ 'ਦੀਪਕ' ਹੀ ਸੀ। ਮੁਲਾਕਾਤ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਮੁਹੱਬਤ ਭਰੇ ਬੋਲ ਅੱਜ ਵੀ ਮੇਰੀ ਦਿਲ-ਪਟਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਾਂਭੇ ਪਏ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੀ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਂਗਣ ਵਿੱਚ ਉਹ ਫਿਰ ਮਿਲਿਆ। ਉਹਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਅੱਗ ਦੀ ਬੁੱਕਲ' ਆਪਣੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ,

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ 'ਦੀਪਕ' ਦੇ ਚਾਰ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਛਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 'ਅੱਗ ਦੀ ਬੁੱਕਲ' ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਗੀਤ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹੱਦ ਨਾ ਰਹੀ। ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਪੂਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਗੀਤ ਮੇਰੀ ਹੀ ਵੇਦਨਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਗੀਤ ਦਾ ਇਕ ਅੰਤਰਾ ਹੈ :

**ਸਾਰੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਕਰਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਉਡੀਕਾਂ ਵੇ
ਦਿਨੇ ਬਹਿ ਕੇ ਤੇਰੀਆਂ ਮੈਂ ਔਂਸੀਆਂ ਉਲੀਕਾਂ ਵੇ
ਬੜਾ ਚਿਰ ਹੋਇਆ ਚੰਨਾ ਫੇਰਾ ਘਰੀਂ ਪਾ
ਬਿਰਹਾ ਨੇ ਲਾਈ ਜਿਹੜੀ ਅੱਗ ਤੂੰ ਬੁਝਾ।**

ਲੋਕਗੀਤ ਵਰਗੇ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਮੈਂ 'ਅੱਗ ਦੀ ਬੁੱਕਲ' ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ। ਬਿਰਹਾ ਦੀ ਇਸ ਅੱਗ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਾਇਰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ 'ਦੀਪਕ' ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਅਕਹਿ ਤੇ ਅਸਹਿ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਦੀ ਹੋਣੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ। 'ਅੱਗ ਦੀ ਬੁੱਕਲ' ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ 'ਦੀਪਕ' ਨੂੰ ਇਸ ਬੁੱਕਲ

ਵਿੱਚੋਂ ਗਜ਼ਲਾਂ, ਗੀਤਾਂ ਤੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੇਕ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਬਿਰਹਾ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਗਜ਼ਲ ਦਾ ਸ਼ਿਅਰ ਹੈ :

**ਜਿਹੜਾ ਆਲੁਣਾ ਬਿਜਲੀਆਂ ਫੂਕ ਦਿੱਤਾ
ਓਹਨਾਂ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਹੈ ਕਿੱਥੇ ਟਿਕਾਣਾ।**

ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ਾਇਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚਲੀਆਂ ਅਣਹੋਣੀਆਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਕੈਫੀਅਤ ਵੀ ਤੱਕਣ ਯੋਗ ਹੈ :

**ਇਸ਼ਕ ਤੇ ਆਈਆਂ ਕਰੋੜਾਂ ਆਫ਼ਤਾਂ,
ਅੱਗ ਦੀ ਬੁੱਕਲ 'ਚ ਵੀ ਪਲਦਾ ਰਿਹਾ।**

ਉਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਗੀਤਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਤਿੰਨੇ ਭੈਣਾਂ) ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸ਼ੈਲੀ, ਮਦਨ ਬਾਲਾ ਸਿੰਧੂ, ਨੀਲਮ ਸਾਹਨੀ, ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਮਸਤਾਨਾ, ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਰਮਤਾ, ਜਸਪਿੰਦਰ ਨਰੂਲਾ, ਮੋਹਨੀ ਨਰੂਲਾ, ਸਨੇਹ ਨਾਂਗੀਆ, ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭਮਰਾ, ਚਰਨਜੀਤ ਬਾਵਾ ਤੇ ਏ. ਐੱਸ. ਕੰਗ ਆਦਿ ਨੇ ਗਾਇਆ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ 'ਦੀਪਕ' ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ, ਪੂਰਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਉਹ ਇਕ ਸਫਲ ਤੇ ਵਧੀਆ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਨਵੀਆਂ ਲੈਆਂ ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਕੀ ਨਗਰੀ, ਗਲੀ ਵੈਦ ਵਾਲੀ,
(ਨੇੜੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ), ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ-147301
(ਪੰਜਾਬ)

ਲੇਖਕਾਂ/ਪਾਠਕਾਂ ਪਾਸ ਬੇਨਤੀ ਹੈ
ਕਿ ਅਗਰ ਪਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ
ਤਬਦੀਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪੱਤਰ
ਦੁਆਰਾ ਜਲਦੀ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ
ਕਿਰਪਾ ਕਰੋ। —ਸੰਪਾਦਕ

ਮੇਰੀ ਗੁੱਡੀ

ਹਰਪਾਲ ਸਨੇਹੀ ਘੱਗਾ

ਇਕ ਗੁੱਡੀ ਹੈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ।
ਗੱਲਾਂ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਗੋਲ-ਮਟੋਲ।
ਇਸ ਨਾਲ ਖੇਡ-ਖੇਡ ਨਾ ਥੱਕਾਂ।
ਤਾਂਹੀਓਂ ਸਾਂਭ-ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖਾਂ।
ਜ਼ਾਲੀਦਾਰ ਫ਼ਰਾਕ ਹੈ ਪਾਈ।
ਇੰਜ ਲੱਗੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਆਈ।
ਅਸਲੀ ਲੱਗਦੀਆਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ।
ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵਣ ਜਦ ਵੀ ਰੱਖਾਂ।
ਕੂਲੇ-ਕੂਲੇ ਇਸ ਦੇ ਵਾਲ।
ਲਾ ਕੇ ਰੱਖਾਂ ਹਿੱਕ ਦੇ ਨਾਲ।
ਗੁੱਡੀ ਮੇਰੀ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣੀ।
ਲੱਗਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਮੇਰੇ ਹਾਣੀ।
ਇਹ ਗੁੱਡੀ ਮੇਰਾ ਅਜਬ ਖਿਡੌਣਾ।
ਕਿੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਤੇ ਮਨਮੋਹਣਾ।

ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ: ਘੱਗਾ-147102
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ (ਪੰਜਾਬ)

ਡਾ. ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਕੋਮਲ

“ਮਿੱਠਾ ਘਰ” ਹੈ
ਹਰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਸੁਪਨਾ
ਇਹ ਸੁਪਨਾ ਹੈ ਬੜਾ ਪਿਆਰਾ।
ਹਰ ਬੰਦੇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦਾ।
ਉਮਰ ਸਾਰੀ
ਬੰਦਾ ਇਹ ਘਰ ਲੱਭਦਾ ਰਹਿੰਦਾ।

ਉਹ ਘਰ
ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ
ਰਹਿਣ ਹਮੇਸ਼ਾਂ
ਰੰਗ-ਬਰੰਗੇ ਫੁੱਲ ਮਹਿਕਦੇ।
ਚੋਗਾ ਚੁਗਦੇ
ਪੰਛੀ ਰਹਿਣ ਚਹਿਕਦੇ।
ਘਰ ਦਾ ਹਰ ਇਕ ਕੋਨਾ
ਹੋਵੇ ਸੋਹਣਾ - ਸੁੰਦਰ, ਸੱਜਿਆ।

ਉਹ ਘਰ
ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ
ਬਲਣ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮੋਹ ਦੇ ਦੀਵੇ।
ਹਾਸਾ ਛਣ ਕੇ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਰ ਪਲ
ਝਾਂਜਰ ਪਾ ਕੇ ਨੱਚੇ।
ਮਿੱਠੇ ਬੋਲਾਂ ਦੀ ਹੀ
ਵਿਹੜੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਬਾਰਿਸ਼।

ਘਰ ਦੀ ਸਰਦਲ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇ
‘ਜੀਅ ਆਇਆਂ ਨੂੰ’ ਲਿਖਿਆ
‘ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮਿਜ਼ਮਾਨੀ ਖ਼ਾਤਰ’
ਕਦਮਾਂ ’ਤੇ ਉਹ ਘਰ ਵਿਛ ਜਾਵੇ

ਸਾਰਾ ਵਿਹੜਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਵੇ।
ਚਾਅ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ!
ਘਰ ਵਿੱਚ
ਕਲਹ-ਕਲੇਸ਼ ਬਣ ਕੇ
ਦੁਸ਼ਟ-ਆਤਮਾ
ਕਦੇ ਨਾ ਆਵੇ।
ਰੱਬ ਬਚਾਵੇ!
ਜੰਨਤ ਭਾਵੇਂ ਹੋਵੇ ਨਾ ਘਰ
ਘਰ ਪਰ
ਇਕ ਪਿਆਰਾ’ ਘਰ ਤਾਂ ਹੋਵੇ।
ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਤਾਂ ਹੋਵੇ।
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਪੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਰਗੀ
ਮੋਹ-ਮੁਹੱਬਤ ਬੰਦਗੀ ਵਰਗੀ।

“ਮਿੱਠੇ ਘਰ” ਦਾ ਸੁਪਨਾ
ਹਰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇ।
ਜਦ ਇਹ ਸੁਪਨਾ
ਰਹੇ ਆਧਰਾ
ਹੋਵੇ ਕਦੇ ਨਾ ਪੂਰਾ
ਕਿਸੇ ਭਾਵੁਕ ਬੰਦੇ ਦਾ ਦਿਲ
ਟੋਟੇ-ਟੋਟੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਦਨਸੀਬ ਨੇ ਬੰਦੇ ‘ਕੋਮਲ’
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਘਰ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਘਰ ਨਾ ਲੱਭਦਾ!

ਗਲੀ ਵਿਕਾਸ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ,
ਮਲੋਟ-152107 (ਪੰਜਾਬ)

ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਜੁੱਮੇਵਾਰੀ

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਸ਼ਟ (ਡਾ.)

ਵਿਸ਼ਵ-ਕਵੀ ਰਵਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਤੁਸੀਂ ਵੱਡਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ। ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ?”

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂਦੇਵ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ, ਉਹ ਸਮਝੋ ਅਭਾਗੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਮੁੜ ਕੇ ਜਿਉਣ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅਵਸਰ ਗੁਆ ਲਿਆ ਹੈ।”

ਟੈਗੋਰ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਪਾਸਾਂ, ਮੈਕਸਿਮ ਗੋਰਕੀ, ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਪੁਸ਼ਕਿਨ, ਲਿਓ ਟਾਲਸਟਾਏ ਅਤੇ ਕਾਰਲੋ ਕਲੋਦੀ ਵਰਗੇ ਸੁਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਾਲ-ਸਾਹਿਤ ਲਿਖ ਕੇ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਵਿੰਦਰਨਾਥ ਟੈਗੋਰ, ਭਾਰਤੋਂਦੂ ਹਰੀਸ਼ਚੰਦਰ, ਮੁਨਸ਼ੀ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ, ਪੰਡਿਤ ਸੋਹਨ ਲਾਲ ਦਿਵੇਦੀ, ਗਿੱਜੂ ਭਾਈ, ਗਿਆਨੀ ਧਨਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਗੁੱਜਰਾਂਵਾਲੀਆ ਆਦਿ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਬਾਲ-ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪ੍ਰੌੜ੍ਹ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦਾ ਬਾਲ-ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹਾ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਮੇਰੇ ਲਈ ਵੰਗਾਰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ।

ਬਾਲ-ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਅਮਲ ਇੰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨਾ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਲਿਖਣ ਸਮੇਂ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਧਰਾਤਲ 'ਤੇ ਉਤਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਬਚਪਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਝੁਰਦਾ

ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ-ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਹ ਪੜਾਉ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਜਿਹੀ ਲੱਕੜੀ ਨੂੰ ਘੋੜਾ ਤਸੱਵਰ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਘੁੰਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਚੰਨ-ਤਾਰਿਆਂ, ਫੁਲਾਂ-ਫੁੱਲਾਂ, ਰੁੱਖਾਂ, ਤਿਤਲੀਆਂ, ਚਿੜੀ-ਜਨੌਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ, ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪਰੀਆਂ ਤੇ ਰਾਜੇ-ਰਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਸਦਾਇਕ ਲੋਕ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਵਿਭੋਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਚਾ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਲ-ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਬਾਲਾਂ ਲਈ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਮਰ-ਗੁੱਟ ਮੁਤਾਬਕ ਵਰਗ-ਵੰਡ ਕਰਕੇ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਾਲ-ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਆਯੂ-ਗੁੱਟ ਲਈ ਲੋਰੀਆਂ, ਖੇਡ ਗੀਤ, ਨਰਸਰੀ-ਗੀਤ ਅਤੇ ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਿਰਜਦਾ ਹਾਂ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਦੇ ਬੱਚੇ ਕੋਲ ਲਗਭਗ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਆਸਾਨ ਤੇ ਛੇਤੀ ਸਮਝ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੰਜ ਤੋਂ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਆਯੂ-ਗੁੱਟ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਸ਼ਬਦ, ਤੇ ਨਵਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਚੁਣਦਾ ਹੋਇਆ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਚੇਤਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਲ-ਕਵਿਤਾ ਮਹਿਜ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਖਿਲਵਾੜ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਰੀ ਤੁਕਬੰਦੀ ਕਵਿਤਾ ਅਖਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਤਾਂ ਹੀ ਬਾਲ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਉਸ ਦੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਖ਼ਾਸ ਲੈਅ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਜਾਵੇ। ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਬੱਚਾ

ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਆਯੂ-ਗੁੱਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਵੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਦੀ ਵਾਕਫੀਅਤ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਬਾਲ-ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਮੇਰੀ ਫੁੱਲ ਕਿਆਰੀ' ਅਤੇ 'ਬਸੰਤ ਰੁੱਤੇ' ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਤੋਂ ਛਪਣ ਵਾਲੇ ਰਸਾਲੇ 'ਬਾਲ ਸੰਦੇਸ਼' ਦੇ ਜਨਵਰੀ, 1980 ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਿਖੀਆਂ ਪੰਜਾਹ ਬਾਲ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਰਚਨਾ ਸਫ਼ਰ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਝਾਤ ਪਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਸੁਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਸ਼ਟ ਵੱਲੋਂ ਘਰ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਂਦੇ 'ਚੰਦਾ ਮਾਮਾ', 'ਨੰਦਨ', 'ਬਾਲ ਸੰਦੇਸ਼', 'ਪੰਖੜੀਆਂ', 'ਬਾਲ ਦਰਬਾਰ' ਤੇ 'ਬੀਬਾ ਰਾਣਾ' ਆਦਿ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਸਮੱਗਰੀ ਅੱਜ ਵੀ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿੱਚ ਵੱਸੀ ਪਈ ਹੈ।

ਵਰਤਮਾਨ ਯੁਗ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਵਿਹਲ ਘਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦਾਦੀਆਂ-ਨਾਨੀਆਂ ਦੁਆਲੇ ਦਿਲਚਸਪ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਝੁਰਮਟ ਨਹੀਂ ਬਹਿੰਦੇ। ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਅਤੇ ਕੇਬਲ ਕਲਚਰ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀ ਬਿਰਤੀਆਂ ਵਾਲੀ, ਅਸ਼ਾਂਤ, ਚਿੜਚਿੜੀ, ਅੰਧ-ਵਿਸਵਾਸੀ, ਅਕੇਵੇਂ-ਥਕੇਵੇਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਤੇ ਇਕੱਲਪੁਣੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਦੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਲੁਕ-ਛਿਪ ਕੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸਾਈਟਸ ਵੇਖਦੇ ਹਨ, ਘਟੀਆ ਤੇ ਜਾਸੂਸੀ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਧੁੰਦਲਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਮਿਆਰੀ ਬਾਲ-ਸਾਹਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਮਾਨਵੀ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪੰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਮਿੱਤਰ ਸਵਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਗਿਆਨ-ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਜੇਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਾਲ-ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ

ਕਰਦੇ ਹੋ? ਮੇਰੀ ਧਾਰਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਿਆਣੀ, ਚੁਸਤ, ਚੇਤੰਨ ਅਤੇ ਦੂਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਰਾਹੀਂ ਉਪਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸਗੋਂ ਇਹ 'ਸ਼ੂਗਰ ਕੋਟਡ ਗੋਲੀਆਂ' ਵਾਂਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਹਾਣੀ, ਨਾਵਲ ਜਾਂ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਲੁਕਵੇਂ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸੁਨੇਹੇ ਲੱਭਣ ਦੀ ਖ਼ੁਦ ਆਦਤ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਵਰਨਾ ਉਹ ਲਿਖਤ ਨੀਰਸ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਾਲ-ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਂ ਵਾਂਗ ਨਕਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਜਾਂ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਲਝਾਉਂਦਾ ਸਗੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਵੰਗਾਰਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਲ-ਮਨ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਮਨ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਨਰੋਈ ਸੋਚ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੋਵੇ। ਮੇਰੇ ਬਾਲ-ਪਾਤਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਾਹਜ ਬੱਚੇ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਡਿਗ-ਡਿਗ ਕੇ ਸੰਭਲਣ ਤੇ ਉੱਠਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪੱਖੋਂ ਅਪੂਰਨ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਬਾਲ-ਨਾਇਕਾਵਾਂ ਹਮਦਰਦੀ ਜਾਂ ਹੀਣ-ਭਾਵਨਾ ਦੀਆਂ ਪਾਤਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਦੂਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੇ ਸਵੈ-ਭਰੋਸੇ ਸਦਕਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣਾ ਸਿਖਾ ਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਮੇਰੀ ਬਾਲ ਕਹਾਣੀ 'ਦਲੇਰੀ' ਦੀ ਨਾਇਕਾ ਬਲਜੀਤ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਕੇ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਦੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਦੇ ਸਵੈ-ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਦਲੇਰੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਾਲ-ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲਾਉ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਨਵੀਨੀ-ਕਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਚਿੜੀ ਖਿਚੜੀ ਖਾ ਕੇ ਚੱਕੀ ਹੇਠ ਨਹੀਂ ਛੁਪਦੀ, ਸਗੋਂ ਫਰਿਜ਼ ਹੇਠਾਂ ਛੁਪਦੀ ਹੈ।

ਲੁੰਬੜੀ ਅੰਗੂਰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਰੀਮੋਟ ਕੰਟਰੋਲ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂ ਰੋਟੀ ਦੀ ਬੁਰਕੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਰ ਹੇਠ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲੁੰਬੜੀ ਨੂੰ ਗਾਣਾ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਦੀ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਲੇਲਾ ਵੀ ਅਣਭੋਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਬਘਿਆੜ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਦੌੜ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਰਾਟੇ ਜੁ ਸਿੱਖ ਲਏ ਹਨ। ਤੇ ਬਾਂਦਰ ਵੀ ਟੋਪੀਆਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰੀ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਟੋਪੀਆਂ ਲਾਹ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟਦੇ ਸਗੋਂ ਬਾਂਦਰ ਦਾ ਇਕ ਬੱਚਾ ਵਪਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸੁੱਟੀ ਟੋਪੀ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅੱਖ ਦੇ ਫੋਰ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਰੁੱਖ 'ਤੇ ਜਾ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ।

ਬਾਲ-ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸੋਚ ਨੂੰ ਖੁੰਢਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤਿਲਿਸਮੀ ਘਟੀਆ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੈਰੀ ਪਾਟਰ ਇਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਜਾਦੂਗਰਾਂ ਅਤੇ ਭੂਤ-ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਦੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣੇ ਮੱਕੜ-ਜਾਲ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਬਾਲ-ਪੁਸਤਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਾਰਗਰ ਕੈਂਚੀ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਬਾਲ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਾਲ-ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹਨ। ਘਟੀਆ ਪੇਪਰ ਤੇ ਮਾੜੀ ਛਪਾਈ ਇਸ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੀ ਚਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਚਿੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਪੁਸਤਕ ਮਾਰੂਥਲੀ-ਇਲਾਕੇ ਵਾਂਗ ਖੁਸ਼ਕ ਅਤੇ ਨੀਰਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਮਨ ਉਚਾਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਰੰਗਦਾਰ ਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਚਿੱਤਰ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਹ ਪੁਸਤਕ ਅਜਿਹੇ ਹਰੇ ਭਰੇ ਨਖਲਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵੱਲ ਪਿਆਸਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਸਾਹਿਤ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਕਣ-ਥੱਕਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਸਗੋਂ ਕਦਮ-ਕਦਮ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਮਾਡਲ ਬਣ ਸਕਣ।

ਮੇਰਾ ਸੁਪਨਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਲ-ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦਾ ਗਠਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਾਲ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਖਰੜਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੰਗਦਾਰ ਚਿੱਤਰਾਂ ਸਮੇਤ ਸਸਤੀਆਂ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਸ਼ਹਿਰ-ਸ਼ਹਿਰ ਜਾ ਕੇ ਨੰਨ੍ਹੇ-ਮੁੰਨੇ

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਤੱਕ ਪੁਚਾਵੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ,
ਪਟਿਆਲਾ-147 002 (ਪੰਜਾਬ)

ਦਸਵਾਂ ਭਾਪਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਭਾਸ਼ਣ

“ਭਾਪਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਇਕ ਬਹੁ-ਆਯਾਮੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਸਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲੀ ਹੈ।” ਡਾ. ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਜਗਤ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਭਾਪਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ 27 ਸਤੰਬਰ, 2014 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ‘ਦਸਵਾਂ ਭਾਪਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਭਾਸ਼ਣ’ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਬਦਲਦੀ ਨੁਹਾਰ’। ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਉੱਘੇ ਕਵੀ ਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਡਾ. ਰੇਣੁਕਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਵਾਗਤੀ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ‘ਬੱਦਨ’ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਸਭ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਯਾਦਗਾਰੀ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੱਤੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਭਾਸ਼ਣ ਨਾਲ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਸਮਾਪਨ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦੇ 150 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੇਖਕਾਂ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

— ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ‘ਬੱਦਨ’
ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ

ਬਾਲ ਕਹਾਣੀ

ਰਸਗੁੱਲਾ

ਸੁਰਜੀਤ

ਇਕ ਵਾਰ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ 'ਚ ਬਹਿਸ ਛਿੜ ਪਈ। ਅੰਗੂਠਾ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਮੈਂ ਸਭ ਉਂਗਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡਾ ਹਾਂ।”

ਉਹਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਾਲੀ ਉਂਗਲ ਆਖਣ ਲੱਗੀ, “ਨਹੀਂ, ਤੂੰ ਨਹੀਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੈਂ ਹਾਂ।” ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਉਂਗਲਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਵੋਤਮ ਆਖਿਆ। ਇੰਜ ਨਿਰਣਾ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜੇ।

ਜੱਜ ਨੇ ਅੰਗੂਠੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ, “ਬਈ ਅੰਗੂਠੇ, ਤੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਏ?”

ਅੰਗੂਠੇ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਹਾਂ। ਅਨਪੜ੍ਹ ਲੋਕ ਹਸਤਾਖਰ ਦੀ ਥਾਂ ਮੇਰੀ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਨੇ।”

ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਾਲੀ ਉਂਗਲ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਵੱਡੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਦੱਸਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਈਸ਼ਵਰ ਇਕ ਏ। ਸਭ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਮੇਰੀ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਏ।”

ਉਸ ਤੋਂ ਨਾਲ ਵਾਲੀ ਉਂਗਲ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਵੱਡੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਪਿਆ ਨਹੀਂ। ਮਾਪ ਕੇ ਤਾਂ ਵੇਖੋ। ਲੰਬਾਈ ਭਾਵ ਕੱਦ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੈਂ ਹੀ ਹਾਂ।”

ਚੌਥੀ ਉਂਗਲ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਵੱਡੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਧੋਣ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੋਨੇ, ਚਾਂਦੀ, ਹੀਰੇ-ਜਵਾਹਰਾਤ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤੀ-ਕੀਮਤੀ ਅੰਗੂਠੀਆਂ ਪਾਉਂਦੇ ਨੇ।”

ਸਭ ਤੋਂ ਨਿੱਕੀ ਤੇ ਪੰਜਵੀਂ ਉਂਗਲ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਵੱਡੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਰਤ ਲਾਉਣ ਲਈ ਮੇਰੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਏ।”

ਜੱਜ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਲੇਟ ਵਿੱਚ ਇਕ ਰਸਗੁੱਲਾ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ। ਰਸਗੁੱਲਾ ਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਅੰਗੂਠੇ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਰਸਗੁੱਲਾ ਚੁੱਕੋ।”

ਅੰਗੂਠੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਯਤਨ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਹ ਰਸਗੁੱਲਾ ਨਾ ਚੁੱਕ ਸਕਿਆ। ਫਿਰ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਾਲੀ ਉਂਗਲ ਨੂੰ ਆਖਿਆ। ਉਹ ਵੀ ਰਸਗੁੱਲਾ ਨਾ ਚੁੱਕ ਸਕੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਸਾਰੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕੱਲੀ ਉਂਗਲ ਰਸਗੁੱਲਾ ਨਾ ਚੁੱਕ ਸਕੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜੱਜ ਨੇ ਪੰਜਾਂ ਉਂਗਲਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਰਸਗੁੱਲਾ ਚੁੱਕੋ।”

ਪੰਜਾਂ ਉਂਗਲਾਂ ਨੇ ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਕੇ ਰਸਗੁੱਲਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ।

ਜੱਜ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਤੁਸਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਰਸਗੁੱਲਾ ਨਾ ਚੁੱਕ ਸਕੇ। ਜਦ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਰਸਗੁੱਲਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਵੀ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਏ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਵੱਡੇ ਹੋ। ਇਹ ਵੀ ਸਮਝ ਲਓ ਕਿ ਏਕਤਾ ਨਾਲ ਮਿਲ-ਜੁਲ ਕੇ ਰਹੋ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਔਖਾ ਨਹੀਂ। ਏਕਤਾ 'ਚ ਹੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਕਤੀ ਏ।”

ਸੀ-35, ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਪਾਰਕ,
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110015